

Rutiner för debitering inom äldreomsorg och funktionsstöd

Dokumenttyp Rutiner	Fastställd av Vård och omsorgsförvaltningen	Beslutsdatum	Reviderat
Dokumentansvarig Socialchef		Förvaring	Dnr
Dokumentinformation Rutiner för debitering inom äldreomsorg och funktionsstöd			

Innehållsförteckning	Sid
Vård och omsorgs taxor och avgifter	3
1 Beräkning av inkomster	3
1.1 Från inkomsten räknas	4
1.2 Beräkning av makars/partners inkomster	4
1.3 Beräkning av sambos inkomster	4
2 Beräkning av boendekostnad	4
2.1 Boendekostnad för lägenheter inom vård och omsorg	5
2.2 Korttidsboende i kommunen	6
3 Förbehållsbelopp	6
3.1 Minimibelopp	6
3.2 Förhöjt minimibelopp	6
3.3 Sänkt minimibelopp	7
4 Beräkning av avgiftsutrymme	7
5 Avgifter och kostnader	8
5.1 Ordinärt boende	8
5.2 Växelvård/korttidsvård/korttidsvistelse/personligt stöd-öppenvård	9
5.3 Särskilt boende	10
5.4 Bostad med särskild service/institution/familjehem	10
5.5 Olika hjälpmedel	10
6 Avräkningsregler pga frånvaro	11
7 Kontroll av fakturering	11
8 Besvär	11

Nedanstående föreskrifter ligger som grund för beräkning av avgiftsbeslut och debitering av avgifter inom äldreomsorg och funktionsstöd. I varje enskilt ärende görs en inkomstförfrågan där den enskilde kan välja mellan att lämna in inkomstuppgifter eller att avstå. Vid inlämnande av inkomstförfrågan görs en individuell beräkning för att fastställa det egna avgiftsutrymmet. Om avgiftsutrymmet understiger maxtaxan¹ innebär det att det egna avgiftsutrymmet istället blir högsta månadskostnad för utförda omvårdnadsinsatser. Att avstå från att lämna in inkomstförfrågan innebär att den enskilde debiteras för utförda insatser enligt Vård och omsorgs taxor men som högst enligt maxtaxan. Den enskilde kan när som helst lämna in inkomstförfrågan för en beräkning av det egna avgiftsutrymmet.

1. Beräkning av inkomster

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 8 kap 4 § skall inkomsten beräknas med samma tillämpning som för bostadstillägg för pensionärer. Beräkning sker på aktuell uppskattad inkomst för de närmast följande 12 månaderna. I inkomstslaget kapital beräknas den faktiska inkomsten per den 31 december året innan avgiftsperioden (=kontrolluppgift inför deklarationen).

Som inkomst räknas:

- Inkomst av arbete
- Överskott i näringsverksamhet
- Folkpension
- Pensionstillskott
- Avtals- och/eller tjänstepension
- Privata pensionsförsäkringar
- Avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS)
- Utlandspensioner
- Livränta
- Studiebidrag
- Skattefria stipendier till den del de överstiger 3 000 kr
- Bostadstillägg
- Särskilt bostadstillägg
- Bostadsbidrag
- Utdelning på aktier och fondandelar
- Ränta på bankmedel per den 31 december året innan avgiftsperioden

Som inkomst räknas ej:

Barns inkomster eller avkastning på förmögenhet

S k reavinst (kapitalvinst).

Handikappersättning

För de personer som är aktuella i debiteringen och tidigare fått avgiftsbeslut med eget avgiftsutrymme, inhämtas varje årsskifte försäkringskassans och

¹ Maxtaxan även kallad för högkostnadsskyddet, är den högsta avgift kommunen enligt lag (SoL 8 kap 5§) får ta ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Maxtaxan räknas ut årligen utifrån prisbasbeloppet, 1/12 av 0,5392 gånger aktuellt prisbasbelopp.

pensionsmyndighetens nya inkomstuppgifter. Inkomstförfrågan skickas ut på nytt för att den enskilde ska kunna lämna in nya uppgifter på övriga inkomster. Aktuell inkomst kan också kontrolleras hos försäkringskassan, pensionsmyndigheten och skattemyndigheten under resten av året. Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden.

Om den enskilde ej söker bostadstillägg/särskilt bostadstillägg/bostadsbidrag beräknas bostadstillägget/bidraget som en inkomst på samma sätt som om man sökt bostadstillägg.

1.1 Från inkomsten räknas

Statlig skatt
Kommunalskatt
Begravningsavgift

Observera att kyrkoavgift till Svenska Kyrkan eller annan medlemsavgift till trossamfund ej ska frånräknas. Avgiften ingår i minimibeloppet. F n får förutom Svenska Kyrkan, 7 trossamfund hjälp att få in sina avgifter med hjälp av skattsedel. De är Svenska Missionsförbundet, Svenska Alliansmissionen, Svenska Baptistsamfundet, Romersk-katolska kyrkan, Nybygget-kristen samverkan, Frälsningsarmén och Metodistkyrkan i Sverige.

1.2 Beräkning av makars/partners inkomster

Makars och registrerade partners samlade inkomster enligt ovan läggs samman. Därefter fördelas de med hälften på vardera maken. Detta gäller även om den ene maken bor på äldreboende och den andra i annat boende.

1.3 Beräkning av sambos inkomster

Sambor har ej juridisk försörjningsplikt för varandra och ska alltid räknas som ensamstående.

2. Beräkning av boendekostnad

Den enskildes faktiska boendekostnad räknas.

Hysesrätt
Aktuellt hyresbelopp och obligatoriska avgifter.

Bostadsrätt
Aktuell avgift (hyresbelopp)

70 % av räntekostnader för bostadslån

Egen fastighet

70 % av räntekostnader

70 % av tomträttsavgäld

Fastighetsavgift/-skatt

Kostnader för uppvärmning, drift och underhåll. Vid beräkning av driftskostnaden beaktas ev. kostnader för snöröjning, gräsklippning mm. Se Försäkringskassans författningssamling, **FKFS**, gällande föreskrifter om uppskattning av driftskostnader för en bostad.

Gemensamt

Om omsorgstagaren delar bostad med en annan vuxen person som har egen inkomst beräknas halva boendekostnaden.

Om makar lever i skilda hushåll, t ex när den ena maken flyttat till särskilt boende, skall de betraktas som ensamstående och bör, var för sig, söka bostadstillägg.

Vid flyttning till särskilt boende accepteras eventuell dubbel boendekostnad i upp till tre månader.

2.1 Boendekostnad för lägenheter inom vård och omsorg

Hyresförhållanden inom vård och omsorg regleras enligt hyreslagen (12 kap. jordabalken) med skrivna hyresavtal där hyra betalas i förskott enligt hyreslagen. Hyresbeloppen uppräknas varje år efter förhandling mellan Kustbostäder och Hyresgästföreningen. Hyresbeloppen subventioneras inte av Vård- och Omsorgsnämnden.

Debitering av hyra sker från den dag lägenheten står till den boendes förfoganden enligt hyreskontrakt. Om kontraktet påbörjas dag 1-15 debiteras hel månadshyra. Om kontraktet påbörjas dag 16-31 debiteras halv månadshyra.

Om två personer som ej är gifta eller registrerade partner bor i samma rum erläggs i stället för hyra en boendeavgift per person. Avgiften, enligt SoL 8 kap 5 §, är 55,39 procent av prisbasbeloppet delat med tolv.

Om ett gift par eller sambor önskar dela på en enrumslägenhet förhandlas hyresavtal separat.

Uppsägning av lägenhet sker enligt kontrakt. Vid dödsfall gäller hyreslagens uppsägningstid på en hel månad. Uppsägningstiden bryts om ny hyresgäst flyttar in under uppsägningstiden eller om lägenheten tas i anspråk av hyresvärden.

Administrationn av ovanstående hyresavtal handläggs av Kustbostäder AB.

2.2 Korttidsboende i kommunen

Den som vistas i korttidsboende för rehabilitering, avlastning, växelvård eller liknande betalar ingen boendekostnad.

Undantaget är för den som har en vistelse längre än tre hela kalendermånader i korttidsboende och som saknar annan bostad. Avgiften betalas i efterskott och med samma belopp som boendeavgiften. Se punkt 2.1 tredje stycket.

När man som ensamboende väntar på plats i särskilt boende och vistas i korttidsboende betalas boendeavgift efter tre hela kalendermånader efter beslut om plats på särskilt boende. Avgiften betalas i efterskott och med samma belopp som boendeavgiften. Se punkt 2.1 tredje stycket.

3. Förbehållsbelopp

Den enskildes förbehållsbelopp är lika med minimibelopp och boendekostnad.

3.1 Minimibelopp

Riksdagen beslutar om minimibeloppens storlek som utgörs av en tolfedel av fastställt procenttal gånger aktuellt prisbasbelopp. Fastställt procenttal för ensamstående personer över 65 år är något högre än för sammanlevande makar eller sambor över 65 år. På grund av att funktionshindrade personer som är yngre än 65 år i vissa fall har särskilda kostnader för bosättning och familjebildning, höjs respektive minimibelopp med 10%.

Minimibeloppet avses täcka skäliga levnads kostnader och omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som skäliga levnads kostnader såsom följande: livsmedel (alla måltider), kläder och skor, fritid, hygien, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon, TV-avgift, möbler och husgeråd, hemförsäkring, resor inklusive färdtjänst, tandvård, öppen hälso- och sjukvård samt läkemedel. Se även SoL 8 kap. 7§.

Om makar lever i skilda hushåll, t ex när den ena maken flyttat till särskilt boende, skall de betraktas som ensamstående avseende minimibeloppet.

3.2 Förhöjt minimibelopp

Beloppet ska höjas när den enskilde har skäliga fördyrade kostnader. Dessa ska dels vara varaktiga, dvs. under minst 10 månader per år, dels uppgå till lägst 200 kr/månad.

Exempel på kostnader som kan höja minimibeloppet:

- Merkostnader för livsmedel t ex pga bistånd för matdistribution eller kostabonnemang vid särskilt boende.
- Kostnader för god man. Minimibeloppet höjs med 1/12-del av den årliga avgift, som den enskilde senast betalat enligt Överförmyndarens beslut.
- Underhållskostnader för barn utifrån Konsumentverkets årliga beräknade belopp.
- Merkostnader till följd av funktionshinder, t ex rehabilitering eller habilitering, och som överstiger de 10% som minimibeloppet redan är uppräknat med för personer under 65år.

3.3 Sänkt minimibelopp

Beloppet ska sänkas när den enskilde i hyresavgiften/boendekostnaden har inberäknade kostnader som också medräknas i minimibeloppet, t ex hushållsel. Man kan inte sänka minimibeloppet bara därför att man vet att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i minimibeloppet, t ex tidningar, TV-licens etc.

För personer som bor på kommunens särskilda boende, gäller att följande omkostnader ingår i hyran för boendet eller avgiften för insatserna och ska sålunda räknas bort från minimibeloppet:

- Posten Hushållsel, beräknas till 95kWh förbrukning per månad och utifrån Oxelö Energis avgifter för nät och elhandel per december varje år.
- Posten möbler, husgeråd, TV mm. Husgeråd, säng, del av möbler mm samt TV-licens ingår i hyresavgiften. Minimibeloppet sänks med hälften av Konsumentverkets årliga beräknade belopp.

Observera att hushållsel inte ingår i hyran för de boende på avdelningen Snäckan på Sjötången. De boende där ska därför inte få sänkt minimibelopp gällande hushållsel.

4. Beräkning av avgiftsutrymme

Mellanskillnaden mellan beräknade nettoinkomster och förbehållsbeloppet utgör avgiftsutrymme. Om avgiftsutrymme understiger 50 kronor debiteras ingen avgift. Om mellanskillnaden blir noll eller minus blir avgiften för de beviljade insatser som ingår i högkostnadsskyddet noll kronor.

Kommunen är inte skyldig att betala ut medel för att den enskilde ska nå upp till det beräknade förbehållsbeloppet som anges i lagen.

Omräkning av avgiftsutrymme sker årligen. Vid ändrade ekonomiska förhållanden sker omräkning vid första påverkbara debiteringsmånad. Justering av

avgiftsutrymme görs inte retroaktivt. Den enskildes avgift ska baseras på aktuell inkomst. Avgiftsbeslut ska vara undertecknade och skickas ut årligen och vid förändringar.

5. Avgifter och kostnader

5.1 Ordinärt boende

- Avgiften för hemtjänst-, boendestöds- och servicetimmor enligt SoL fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad enligt SoL men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. Servicetimmor såsom tvätt, städ eller inköp, fördelas mellan sammanboende makar, registrerade partners eller sambor vid månatlig debitering. Vid utebliven insats som inte avbokats i tid av brukaren, tre dagar innan, debiteras brukaren tid enligt planerad insats. Utförd tid debiteras i efterskott.
- Avgiften för trygghetslarm och individuella larm enligt SoL fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. En engångsavgift för installation av larm tillkommer och är en fast kostnad som motsvarar kommunens självkostnadspris. I de fall kund tappar/förlorar larmknapp och/eller själva larmet debiteras kund en fast kostnad som motsvarar kommunens självkostnadspris. Samtliga avgifter debiteras i efterskott.
- Patientavgift vid hembesök är fastställd av Kommunfullmäktige. Betalningsskyldigheten gäller från det år patienten fyller 20 år. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. Debiteras i efterskott. Patienter inskrivna i hemsjukvård betalar ingen avgift.
- Avgiften för förskrivning av inkontinenshjälpmedel beslutas av kommunfullmäktige och samordnas med Landstinget och länets samtliga kommuner enligt förslag från nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård (NSV) tidigare VOHJS. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt högkostnadsskyddet eller det egna avgiftsutrymmet. Debiteras i efterskott.
- Avgiften för distribution av färdiglagad mat är en fast kostnad som motsvarar kommunens självkostnadspris enligt gällande avtal. Debiteras i efterskott.
- Vid beslut av bistånd enligt SoL gällande kommunens dagverksamhet Rönnen tas avgift ut endast för eventuella mat- och resekostnader. Resekostnaden motsvarar färdtjänstens lägsta belopp men som mest

motsvarande månadskostnad för busskort inom kommunen. Matkostnad fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras i efterskott.

- Vid beslut av insatser enligt Lagen om särskilt stöd (LSS) betalas ingen avgift med undantag för eventuella kostnader för mat, resor eller övriga omkostnader. Eventuell resekostnad till kommunens dagliga verksamhet motsvarar färdtjänstens lägsta belopp men som mest motsvarande månadskostnad för busskort inom kommunen. Eventuell övrig reskostnad motsvarar månadskostnad för busskort inom eller utanför kommunen och eventuell matkostnad fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras både i för- och efterskott beroende på avgift.

5.2 Växelvård/Korttidsvård/Korttidsvistelse/Personligt stöd- öppenvård

- Omvårdnadsavgiften vid växel- och korttidsvård enligt SoL är obligatorisk, och är fastställd till 1/30 av högkostnadsskyddet per boendedag, fr o m inflyttningsdagen t o m utflyttningsdagen. Avgiften samordnas med övriga avgifter gällande service och omvårdnad men kan dock högst debiteras enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa) eller det egna avgiftsutrymmet. Debiteras i efterskott.
- Matkostnaden vid bistånd enligt SoL är en fast kostnad och fastställd till 1/30 av den fasta månadskostnaden vid särskilt boende. Kostnad för helpension vid särskilt boende fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Personer debiteras matkostnad from första hela närvarodag tom utflyttningsdag vid växel- och korttidsvård. Vid övrig vistelse och/eller vård baseras kostnaden även på beviljad tidsperiod. Debiteras i efterskott.
- Boendeavgift kan förekomma för personer som vistats på korttidsboende i mer än tre hela kalendermånader, se punkt 2.2 andra och tredje stycket. Avgiften, enligt SoL 8 kap 5 §, är 55,39 procent av prisbasbeloppet delat med tolv.
- Vid kommunens korttidsvård/växelvård erbjuds i undantagsfall tvätthjälp. Kostnad per vecka fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras i efterskott.
- Vid korttidsvård/växelvård på sektion för särskilt boende erbjuds gemensamma inköp av något gott för att sätta guldkant på tillvaron. Veckokostnaden fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras i efterskott.
- Vid beslut om insatser enligt LSS regleras avgift enligt LSS 19 och 20§. Kostnad för mat och eventuella övriga kostnader tillkommer. Matkostnaden är en fast kostnad och baseras på 1/30 av kostnaden för helpension vid särskilt boende som fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras i efterskott.

5.3 Särskilt boende

- Omvårdnadsavgiften enligt SoL är obligatorisk och lika med det egna avgiftsutrymmet, dock högst enligt maxtaxan (se s.3 fotnot om maxtaxa). Debiteras i efterskott.
- Matkostnaden vid särskilt boende är en obligatorisk fast månadskostnad. Vid in- och utflyttning under del av månad debiteras matkostnad per boendedag. Beloppet fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras i efterskott.
- Boende på kommunens särskilda boenden enligt SoL erbjuds gemensamma inköp av förbrukningsartiklar såsom t ex hygienartiklar. Kostnaden fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras innevarande månad.
- Boende på externt särskilt boende debiteras en hyresavgift som motsvarar lägsta hyran vid kommunens egna särskilda boende. Se punkt 2.1. En avgift för kultur- och fritidsaktiviteter kan tillkomma. Beloppet fastställs årligen utifrån Konsumentverkets beräkningar.

5.4 Bostad med särskild service/institution/familjehem

- För insatser enligt LSS regleras avgift enligt LSS 19 och 20§.
- Matkostnad vid bostad med särskild service är en obligatorisk fast månadskostnad. Vid in- och utflyttning under del av månad debiteras matkostnad per boendedag. Beloppet fastställs årligen av vård och omsorgsnämnden. Debiteras i förskott.
- Avgift för kultur- och fritidsaktiviteter kan tillkomma. Beloppet fastställs årligen utifrån Konsumentverkets beräkningar.
- Boendeavgift kan förekomma för personer som vistas på institution, se punkt 2.2 andra och tredje stycket. Avgiften, enligt SoL 8 kap 5 §, är **55,39** procent av prisbasbeloppet delat med tolv.

5.5 Olika hjälpmedel

- Egenavgiften för höftskyddsbyxor är en fast kostnad som årligen fastställs av Kommunfullmäktige. Debiteras av Landstingets hjälpmedelscentral.
- Egenavgifterna för ortoser, korsetter och kompressionshjälpmedel är en fast kostnad som höjs enligt årlig förändring av konsumentprisindex med basår oktober 2012.
- Avgifterna för enklare hjälpmedel har av Kommunfullmäktige fastställts till

att vara lika med den kostnad, inklusive mervärdesskatt, som kommunen betalar enligt avtal med entreprenör.

6. Avräkningsregler på grund av frånvaro

Fasta kostnader, t ex mat och hyra, subventioneras inte av vård och omsorgsnämnden.

Särskilt boende

- Vid frånvaro pga sjukhusvistelse avräknas omvårdnadsavgift from avresedagen och tom hemresedagen. Annan frånvaro än sjukhusvistelse föranleder ej reducering av omvårdnadsavgift.
- Vid frånvaro avräknas matkostnad för varje hel frånvarodag.
- Någon reducering av hyresavgiften görs ej vid frånvaro.

7. Kontroll av fakturering

Stickprovsvisa kontroller av faktureringen görs två gånger per år, i maj och i oktober, av fem slumpvisa fakturor. Kontrollen ska göras av båda avgiftshandläggarna tillsammans, ska dokumenteras och sparas tillsammans med fakturaunderlagen i innevarande år plus två år.

8. Besvär

Avgiftsprövning är individuell. Besvärshänvisning lämnas vid avgiftsbeslut. Avgiftsbeslut ska vara undertecknade. Förvaltningsbesvär kan anföras över avgiften och avgiftsunderlaget. Hantering av besvär sker som övriga beslut enligt SoL 16 kap 3§.